

Теримиз ҳақида нималарни биламиз?

Image not found or type unknown

17:30 / 21.07.2020 4005

Тери сезги аъзосидир. Аллоҳ таоло Қуръони Каримда шундай деб марҳамат қилган:

أَدُولُجٌ مُّهِانٌ لِّدَبِّ مُّهُدُولُجٍ تَجَاصَنَ الْمَلُوكُ أَرَانُ مَهِي لُصُنْفَوْسَ أَنْتَ أَيَّابُ أَوْرَفَكَ نِي دِلَانِ
أَمِيكَ حَازِي زَعَانَاكَ لَلْإِنِّ بَادَعُجَالِ أَوْقُودِي لَاهَرِي غ

«Оятларимизга куфр келтирганларни албатта оловга киритиб, куйдирурмиз. Қачонки терилари етилиб пишганда, азобни тотишлари учун уларга бошқа тери алмаштирурмиз. Албатта, Аллоҳ ўта иззатлидир, ўта ҳикматлидир» (Нисо сураси, 56-оят)

Ушбу оятда Аллоҳ таоло терининг вазифаси ҳақида баён қилиб, тери оғриқ ва азобни сезиш жойи эканини таъкидлаган.

Бу ҳақда бугунги кун илми нима дейди?

Албатта, терига бириктирилган муҳим вазифалардан бири сезиш вазифасидир. Бу сезиш ушлаб кўриб сезиш, ҳароратни сезиш ва оғриқни сезишдан иборат. Терининг сатҳида сезги нуқталари мавжуд бўлиб, ҳар сантиметр квадрат майдонда жойлашган бу нуқталар тананинг турли жойларида турли миқдорда тарқалган. Танадаги сезги нуқталари энг кўп жойлашган жой бармоқлардир. Сезиш ҳисси ўша нуқталар орқали тери остидаги асаб толаларига ўтказилади. Ҳа, тери танамиздаги оғриқни сезадиган аъзодир.

Қани айтингчи, бундан бир минг тўрт юз йил олдин Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг бошқа ҳеч кимда бўлмаган махсус текшириш аппаратлари бўлганми? Ёки бу ҳақиқатларни Аллоҳ таоло Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга ваҳий орқали билдирганми? Албатта, Аллоҳ таолонинг ўзи бу ҳақиқатларни Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга билдиргандир!

Инсонлар авваллари одам танасининг барча қисми сезувчан, қаерига урсангиз ҳам оғриқни сезаверади. Бошига урсангиз ҳам оғриқни сезади, кўзига урсангиз ҳам оғриқни сезади, чунки тананинг ҳамма жойи сезувчидир деб ўйлашарди. Танани ёриб ўрганиш илми ривожлангач, ҳақиқат маълум бўлдики, инсон танасининг ҳамма жойи сезувчи эмас, балки фақат тери сезувчидир. Ана шу тери оғриқни сезадиган аъзодир. Масалан сиз нинани бир инсоннинг танасига киритсангиз, нина терига кираётганда оғрийди. Теридан ўтиб, гўштга етиб борганда оғриқни сезмайди. Кейин олимлар бу жараённи микроскоп орқали кузатдилар ва асаблар тери остида жойлашганини аниқладилар.

Шунингдек, улар сезги асаб толалари бир неча хил бўлишини ҳам аниқладилар. Баъзи асаб толалари ушлаб, тегиниб ҳосил бўладиган сезгиларни сезса, баъзилари босим тушиши пайтидаги сезгиларни сезар, айримлари иссиқликни, баъзи асаб толалари эса совуқликни сезар экан.

Олимлар шунингдек, иссиқлик ва совуқликни сезувчи асаб толалари фақатгина тери остида жойлашишини ҳам аниқладилар.

Агар кофирнинг териси дўзах азобида ёниб бўлса, нима бўлади? Кофир кимсалар мусулмонларга «Сизлар бизни олов билан қўрқитасизлар. Теримиз оловда ёниб битса, оғриқни сезмаймиз» дейишган.

Аллоҳ таолонинг юқоридаги ояти уларнинг мазкур даъволарини пучга чиқаради:

«Оятларимизга куфр келтирганларни албатта оловга киритиб, куйдирурмиз. Қачонки терилари етилиб пишганда, азобни тоттишлари учун уларга бошқа тери алмаштирурмиз. Албатта, Аллоҳ ўта иззатлидир, ўта ҳикматлидир» (Нисо сураси, 56-оят)

Аллоҳ таоло дўзахда азобаланаётган кофирнинг териси ёниб битгач, у қайтадан азобни тоттиши учун унга янги тери алмаштиришини баён қиляпти. Шунингдек, Роббимиз дўзахда азобланаётган кимсанинг ошқозони, ичакларига қандай азоб етишини ҳам баён қилган. У Зот Қуръони Каримда шундай деган:

«(Улар) оловда мангу қолувчи ва ўта қайноқ сув ила суғорилиб, ичаклари титилиб кетган кимсага ўхшарми?» (Муҳаммад сураси, 15-оят)

Бу оятда кофирларнинг ичакларига қандай азоб берилиши баён қилинмоқда. Кофирларнинг ичаклари титилиб кетиши айтилмоқда.

Танани ёриб кўриб ўтказилган текширишлардан шу нарса маълум бўлдики, ичакларда иссиқлик ва совуқликни сезадиган асаблар бўлмас экан. Ичаклар фақат титилиб кетар экан. Агар ичаклар титилса, азоб ичаклар остидаги ички аъзоларга тегса, ундаги оғриқ, азоб даҳшатли бўлади. Чунки ичаклар остида жигар, буйрак, ошқозон каби аъзолар бор. Ўта қайноқ сув ичакларни титиб юборса, бу жуда даҳшатли азоб бўлади.

Қуръони Карим терига бўладиган азобни ҳам, ошқозон-ичакларга бўладиган азобни ҳам шу даражада баён қилдики, бундай баён тери ва ичакларнинг таркибини ўта яхши билувчи Зот томонидангина бўлиши мумкин.

Юсуф Ҳожи Аҳмаднинг «Қуръони Карим ва Суннати Мутоҳҳарадаги илмий эъжоз энциклопедияси» ва Абдулмажид Зиндонийнинг «Илмий йўлидир» китоби асосида Нозимжон Ҳошимжон тайёрлади.